

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ (ГРУЗІЯ)
РИЗЬКИЙ ПІВНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛАТВІЯ)
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ (ЛАТВІЯ)
WORLD ASSOCIATION FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL PSYCHOTHERAPY
(НІМЕЧЧИНА)
DARE INNOVATIONS (УГОРЩИНА)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ПЕТРИЧЕЙКА
ХАШДЕУ (МОЛДОВА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗМІН В УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я: МОДЕРНІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, ПСИХОЛОГІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ»

28 травня 2026 року
м. Одеса, Україна

Львів – Торунь
Liha-Pres
2026

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Шнайдер Станіслав Аркадійович – в.о. ректора Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України;
Запорожан Валерій Миколайович – голова Вченої Ради Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік НАМН України;
Орабіна Тетяна Миколаївна – заступник генерального директора Центру громадського здоров'я МОЗ України, асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, PhD;
Марічерета Валерія Геннадіївна – перший проректор Одеського національного медичного університету, голова групи експертів МОЗ за напрямом «Акушерство та гінекологія» – експерт-консультант Міністра охорони здоров'я України, доктор медичних наук, професор, академік НАМН вищої освіти України;
Дідманідзе Ібраїм – керівник Центру мов та інформаційних технологій факультету освіти Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);
Дьяков Роман – президент правління Ризького північного університету, доктор технічних наук, професор, академік (Латвія);
Волков Владислав – ректор Балтійської міжнародної академії, доктор суспільних наук, доцент (Латвія);
Марошвельді Дора – засновниця та генеральна директорка DARE Innovations;
Врабіс Сільвія – кафедра історії та теорії освіти факультету гуманітарних та педагогічних наук Державного університету «Богдан Петричейку Хашідеу», доктор психологічних наук (Молдова);
Бориц Вікторія Ігорівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор економічних наук, професор;
Наконечний Олександр Григорович – президент Академії наук вищої школи України, доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України;
Труніна Ірина Михайлівна – завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, доктор економічних наук, професор;
Векшовець Тетяна Андріївна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, директор ННЦ «Бізнес-школа НМУ імені О. О. Богомольця», доктор медичних наук, професор;
Рудінська Олена Володимирівна – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент;
Храпкіна Валентина Валентинівна – професор кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор економічних наук, професор;
Бабієнко Володимир Володимирович – завідувач кафедри гігієни, медичної екології та громадського здоров'я Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Опря Євген Васильович – завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Литвиненко Ольга Дмитрівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор психологічних наук, професор;
Сердюк Людмила Захарівна – головний науковий співробітник лабораторії психології особистості імені П. Р. Чамати Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, доктор психологічних наук, професор;
Халік Олена Олександрівна – завідувач кафедри психології Університету Короля Данила, кандидат психологічних наук, доцент;
Кусик Наталія Львівна – начальник навчально-методичного відділу, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент.

С 91 **Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, психологія та комунікація:** Міжнародна наукова конференція. За заг. ред. проф. В. Г. Марічерета, 28 травня 2026 року, м. Одеса. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. 452 с.
ISBN 978-966-397-640-2

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, які стали предметом обговорення учасників Міжнародної наукової конференції «Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, комунікація» у м. Одесі 31 травня 2024 року у Одеському національному медичному університеті.

Збірник зібраний науковими фахівцями Одеського національного медичного університету і розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти.

УДК 351.77-048.35(062.552)

© Одеський національний медичний університет, 2026
ISBN 978-966-397-640-2
© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2026

Підходи до активізації пізнавальної діяльності в майбутніх бакалаврів терапії та реабілітації при викладанні медичної біології	
Погоріла Ірина Олегівна, Романенко Олександр Вікторович	378
Психологічні чинники впливу соціального середовища на самовизначення підлітків в умовах війни	
Синиця Наталя Валеріївна, Цибух Людмила Миколаївна	381
5-компонентна модель оптимізації системи психологічної допомоги та реабілітації представників сектору безпеки та оборони у відомчих медичних закладах	
Соколова Анна Сергіївна.....	385
Стресостійкість фахівців допомагаючих професій: ресурсний, особистісний та системний виміри	
Терещенко Ольга Олегівна, Мешко Тетяна Богданівна	389
Вплив соціальних мереж на самооцінку та емоційний стан підлітків	
Терещенко Ольга Олегівна, Підмогильна Альона Вікторівна	393
Психологічні чинники формування емоційного інтелекту у дітей засобами казкотерапії	
Терещенко Ольга Олегівна, Чуяс Влада Олександрівна.....	396
Алостатичне перевантаження як чинник розвитку психосоматичних симптомів в умовах хронічного стресу	
Терещенко Ольга Олегівна.....	400
Психологічні механізми саморегуляції у формуванні усвідомленого ставлення до тіла та екологічно відповідальної поведінки	
Цибух Людмила Миколаївна, Бусел Світлана Валентинівна, Дибіна Оксана Володимирівна	402
Психологічні особливості переживання екзистенційної кризи в умовах тривалої невизначеності	
Цибух Людмила Миколаївна, Цибух Анастасія Сергіївна.....	407
Копінг-стратегії як чинник розвитку емоційного вигорання у молодих матерів	
Цибух Людмила Миколаївна, Ширікалова Оксана Ігорівна	410
Профілактика психологічного конфлікту в колективах закладів охорони здоров'я в умовах повномасштабного вторгнення	
Янікова Олена Геннадіївна, Цибух Людмила Миколаївна.....	413
Вплив музикотерапії на рівень тривожності та емоційної напруги у підлітків	
Яременко Наталія Григорівна, Цибух Людмила Миколаївна.....	416

4. Folkman S. Stress: Appraisal and Coping. In: Gellman, M.D., Turner, J.R. (eds) Encyclopedia of Behavioral Medicine. 2013. Springer, New York, NY. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-1005-9_215

5. Mikolajczak M., Gross J. J., Roskam I. Parental burnout: What is it, and why does it matter? *Clinical Psychological Science*. 2019. 7(6). 1319–1329. <https://doi.org/10.1177/2167702619858430>

6. Roskam I., Raes M-E, Mikolajczak M. Exhausted Parents: Development and Preliminary Validation of the Parental Burnout Inventory. *Front. Psychol.* 2017. 8. 163. doi: 10.3389/fpsyg.2017.00163

7. Yatsyshyna Y. Asieieva O. Khairulin H. Venher L. Tsybukh Character harmonisation in adolescence: psychological profiles, coping strategies and implications for well-being. *Revista Amazonia Investiga*. Vol. 14. Issue 87. March 2025, P. 23-36. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2025.86.02.6>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-113>

ПРОФІЛАКТИКА ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНФЛІКТУ В КОЛЕКТИВАХ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Янікова Олена Геннадіївна

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Цибух Людмила Миколаївна

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Життя українців в реаліях повномасштабного вторгнення супроводжується умовами перебування в хронічному стресовому стані, а професійна діяльність в закладах охорони здоров'я посилює рівень навантаження на працівників даної сфери у зв'язку з наявністю синергії професійних, психоемоційних та соціально-комунікативних факторів до яких можна віднести:

– дефіцит ресурсів та часу, що характеризується виконанням високого об'єму роботи в обмежені строки;

– адаптація до реформ у сфері охорони здоров'я та використання цифровізації в професійній діяльності [3, с. 7–10];

– порушення циркадних ритмів, що пов'язане з особливостями професійного графіку ряду закладів охорони здоров'я та характеризується підвищенням ризику виникнення синдрому хронічної втоми та зниження когнітивних функцій;

– підвищена відповідальність та етичний дистрес, що виникають в результаті розуміння ціни помилки й неможливості надати допомогу пацієнту у разі технічних, фінансових або інших обмежень [1, с. 13];

– конфлікти в професійному середовищі та наявність жорсткої ієрархічної напруги, які можуть займати від 50 до 60% часу працівників сфери охорони здоров'я згідно досліджень, проведених А. Гонсалеса-Гарсія [6, с. 1718];

– агресія та конфліктність з боку пацієнтів щодо працівників охорони здоров'я, як прояв та проекції їх психічної динаміки щодо медиків;

– професійна діяльність в екстремальних та кризових умовах спричинених умовами та родом діяльності медичних працівників;

– емпатійна виснаженість, як результат регулярного контактування з болем та особистісною проблематикою пацієнтів;

– відсутність програм психологічного консультування та психологічної підтримки для працівників закладів охорони здоров'я, як форми профілактики психоемоційного виснаження та вигорання, а також встановлення збільшення загального благополуччя [2, с. 348–350; 5, с. 273].

З огляду на вищезазначений перелік факторів, наявність досить великої кількості нервово-психічного напруження різної модальності може стати детермінантою посилення протікання внутрішньо-особистісних та міжособистісних конфліктів працівників колективів закладів охорони здоров'я. Сутність феномену конфлікту полягає у виникненні міжособистісного протиріччя або протиріччя, що виникає в результаті динамічної соціальної взаємодії серед учасників колективу, що характеризується як позитивними й негативними наслідками. Так, до позитивних наслідків конфлікту відносять конструктивну форму перебігу та вирішення конфліктних ситуацій в результаті якої конфлікт постає в якості джерела виникнення інновацій й укріплення стосунків, а до негативних наслідків конфлікту відносять дисфункціональну форму перебігу, що призводить до виникнення фрустрації, посилення напруги й агресії, проявів емоційного насилля, погіршення комунікації й соціальної взаємодії, порушуючи баланс здорового мікроклімату колективу закладів охорони здоров'я.

Отже, з метою профілактики поширення особистісних та міжособистісних конфліктів серед працівників колективів в закладах охорони здоров'я ми пропонуємо:

- розвивати навички ефективного та ненасильницького спілкування в межах професійного колективу та з пацієнтами;
- розвивати навички емоційного інтелекту й саморегуляції, як складових підтримання й вдосконалення ефективного й конструктивного вирішення конфліктів;
- впровадження можливостей для отримання психологічної підтримки в якості індивідуальних консультацій або групових заходів з метою психогієни, профілактики емоційного вигорання, зниженню психоемоційної напруги та сприяння життєстійкості працівників охорони здоров'я, що є особливо актуально в умовах повномасштабного вторгнення й проживання дистресу;
- застосування цифрових технологій (чат-боти, додатки для запису на прийом і т. д.) з метою спрощення організаційних процесів та збільшення часового ресурсу [4, с. 202–204];
- застосування стратегій покращення психологічного мікроклімату колективу, мотивації та корпоративної культури працівників;
- обов'язкове забезпечення фізіологічного комфорту медичних працівників в процесі виконання функціональних обов'язків щодо охорони здоров'я.

Література:

1. Про заклади охорони здоров'я та медичне обслуговування населення : Закон України від 01 груд. 2022 р. № 2806-IX. URL: <https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=17869&pf35401=51100>
2. Головчук Ю. О. Менеджмент конфліктів у закладах охорони здоров'я. Медіація & Університети 1.0 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 15 листоп. 2024 р.). URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9916>
3. Стратегії менеджменту для впровадження цифрових технологій у сфері охорони здоров'я / Ю. О. Головчук та ін. *Ефективна економіка*. 2025. 22 с. № 1. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/6709>
4. Головчук Ю. О., Боровик А. Стратегічне управління комунікаційними процесами в закладах охорони здоров'я. Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 10 квіт. 2025 р.) / за ред. П. В. Захарченка. Київ : КНУБА, 2025. С. 202–204. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9874>.
5. Підгайна В. В., Кальченко Т. М. Психічне здоров'я людей у складних життєвих обставинах та у кризовому становищі. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. (28 жовт. 2022 р.) / уклад. В. С. Бліхар. Львів : ЛьвДУВС, 2022. С. 273–275. URL: https://drive.usercontent.google.com/download?id=1M3qN8O_w7t08b-

6. Characteristics of Nurse Managers' Conflict Management Competency. A Systematic Review / A. González-García et al. *Journal of Advanced Nursing*. 2025. Vol. 81, No. 4. P. 1717–1733. DOI: <https://doi.org/10.1111/jan.16600>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-114>

ВПЛИВ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА РІВЕНЬ ТРИВОЖНОСТІ ТА ЕМОЦІЙНОЇ НАПРУГИ У ПІДЛІТКІВ

Яременко Наталія Григорівна

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Цибух Людмила Миколаївна

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Підлітковий вік є сенситивним періодом розвитку емоційної сфери та становлення механізмів саморегуляції. Цей етап онтогенезу характеризується підвищеною емоційною лабільністю, гострою чутливістю до соціального середовища, кризою ідентичності та нестійкістю самооцінки, що в сукупності створює сприятливий ґрунт для виникнення тривожних і стресових реакцій.

В умовах сучасного соціального середовища, зокрема в контексті воєнного стану в Україні, ця проблема набуває особливої гостроти. Збройний конфлікт залишає глибокий слід у психіці як дорослих, так і дітей: порушення сну, хронічна тривожність, посттравматичні реакції, емоційне виснаження. За оцінками фахівців, потреба у психологічній реабілітації зростатиме ще тривалий час після завершення активних бойових дій. Це актуалізує пошук ефективних, доступних та науково обґрунтованих методів психологічної корекції, адаптованих до потреб підліткової аудиторії.

Серед таких методів особливої уваги заслуговує музикотерапія – напрям арттерапії, що спирається на терапевтичний потенціал музичного впливу. Музика є універсальною мовою людства, здатною долати вікові, мовні та культурні бар'єри, безпосередньо апелюючи до